

GEFAD / GUJGEF42(1): 29-52(2022)

COVID 19 Pandemisi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Eğitim Sistemine Güvenleri Hakkındaki Görüşleri*

Opinions of University Students on Their Trust in the Education System During the Covid 19 Pandemic Process

Servet ÖZDEMİR¹, Hatice TURAN²

¹Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü. servetozdemir1996@gmail.com

²Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü. haticeturano882@gmail.com

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Makalenin Geliş Tarihi: 13.09.2021

Yayına Kabul Tarihi: 23.11.2021

ÖZ

Tarihin çeşitli dönemlerinde insanlık çok çeşitli sorunlar ile karşı karşıya gelmiş, salgın hastalıklar, savaşlar, kitlesel göçler, depremler gibi doğal ve doğal olmayan birçok problem yaşamış ve sorunlarla mücadele yöntemleri geliştirmiştir. Sorunların çözümünde toplumsal iş birliği ve dayanışmanın yanında, devletler de ortaya koydukları politikalar ile halklarının güvenlerini kazanmaya çalışmışlardır. Covid 19 pandemisinin hızla yayılmaya başladığı geçtiğimiz süreçte, salgının genişlemesini önlemek için tüm dünyada ve ülkemizde radikal kararlar alınarak eğitim rutinleri değişmiş ve tüm düzeylerde yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Öğrencilerin bu süreçte alınan kararları algılama şekillerinin onların güven düzeylerini etkilemesi muhtemeldir. Bu araştırmanın amacı öğrencilerin pandemi dönemindeki eğitim süreçleri bağlamında eğitim sistemine güvenlerine yönelik görüşlerini almaktır. Bu amaçla nitel bir çalışma yürütülmüş, 20 üniversite öğrencisine görüşme formu yöneltilmiş ve alınan cevaplar araştırmacılar tarafından içerik analizi yapılarak değerlendirilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde; öğrencilerin görüşlerinin yardımseverlik, yetkinlik, dürüstlük ve güven temaları altında toplandığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Pandemi, Covid 19, Eğitim sistemi, Güven, Üniversite öğrencisi

***Alıntılama:** Özdemir, S. ve Turan, H. (2022). COVID 19 pandemisi sürecinde üniversite öğrencilerinin eğitim sistemine güvenleri hakkındaki görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(1), 29-52.

ABSTRACT

In various periods of history, humanity has faced many problems, experienced many natural and unnatural problems such as epidemics, wars, mass migrations, earthquakes, and developed methods of dealing with these problems. In addition to social cooperation and solidarity in the solution of problems, states have also tried to gain the trust of their people with the policies they have put forward. In the last period, when the Covid 19 pandemic began to spread rapidly, radical decisions were taken all over the world and in our country, and the education routines were changed and face-to-face education was suspended at all levels in order to prevent the spread of the epidemic. The way students perceive the decisions taken in this process is likely to affect their confidence levels. The purpose of this research is to get the opinions of students about their trust in the education system in the context of educational decisions taken during the pandemic period. For this purpose, a qualitative study was carried out, an interview form was directed to 20 university students and the answers were evaluated by the researchers by making content analysis. When the results are examined; it was seen that the students' views were gathered under the themes of benevolence, ability, integrity and trust.

Key words: *Pandemic, Covid 19, Education system, Trust, College students*

GİRİŞ

2019 yılının sonlarında ortaya çıkan Covid 19 salgını tüm dünyada yaşam alışkanlıklarında mecburi değişimleri beraberinde getirmiştir. En önemli değişimler ekonomi, sosyal ve eğitim alanlarında meydana gelmiştir. Eğitim, hem toplumsal hem de bireysel fayda sağlamaktadır. Eğitim; beşerî sermayeye yaptığı yatırım ile ülkelerin kalkınma başarılarını mümkün kılar. Ülkelerin beşerî sermayeyi geliştirmeleri için insan potansiyelini açığa çıkarmaları gereklidir. Bunu eğitimden daha iyi yapabilecek araç yoktur (King, 2011). Klasik eğitim görüşü eğitimi, bireyi sosyalleştirerek topluma hazırlamak olarak görmüştür. Durkheim (2016), eğitimi, yetişkin kuşakların yetişmekte olan kuşakları sosyalleştirmesi, toplumsal hayata hazırlaması, ruhsal, zihni ve ahlâki yönden yetiştirmesi olarak kabul eder. Bireysel fayda açısından ise eğitim, bireylerin problemi görme ve çözme kapasitesini geliştirerek onları yaratıcı kılmayı hedeflemektedir. Eğitimin toplumsal ve bireysel faydaları değerlendirildiğinde eğitim ile ülkelerin geleceğinin temelden etkilenebileceği düşüncesi, ülkelerin kriz döneminde eğitim sürecini aksaksız sürdürmek için çabalamaları sonucunu doğurmuştur. Covid 19 pandemisi sebebiyle 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde hemen hemen tüm

dünyada eğitim kurumları kapatılmış ve çeşitli düzeylerde kısıtlamalar getirilmiştir (Daniel, 2020). Türkiye’de ise 11 Mart 2020 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan açıklama ile okullar ve eğitim kurumları 25 Mart 2020 tarihi itibarıyla geçici süre kapatılmıştır (Yükseköğretim Kurulu, 2020). Krizin yönetilmesi için tüm öğretim kademelerinde uzaktan eğitime geçilmesine karar verilmiştir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)’nun uzaktan eğitim kararı sonrası, eğitim kurumları uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması, öğretmenlerin eğitilmesi, öğrencilerin bilgilendirilmesi, donanım ve yazılım eksikliklerinin giderilmesi aşamalarını birkaç haftada tamamlamışlardır. YÖK’ün kararı sonrası tüm üniversiteler derslerinin tamamını uzaktan eğitim ile vermeye başlamışlardır. Daha önce de ülkemizde uzaktan eğitim bir yöntem olarak kullanılmasına rağmen, bu derece genel bir kullanım eğitim alışkanlıklarının dışında olmuştur. Uzaktan eğitim, bu dönemde öğrencilerin eğitimden tamamen ayrı kalmalarını önlemiş, ancak öğrenci; okuldan, öğretmenden, arkadaşlarından ve okulun fiziksel kaynaklarından uzak kalmıştır. Öğrenciler ve öğretim elemanları için öğrenme ortamları radikal bir değişikliğe uğramıştır. UNESCO raporları göstermektedir ki; eğitim kurumlarının kapatılması ve yüz yüze eğitime ara verilmesi dünyada tüm eğitim düzeylerinde öğrenci nüfusunun yaklaşık yarısının (1.6 milyar) eğitimini kesintiye uğratmıştır. Yaklaşık 24 milyon öğrencinin eğitim kurumlarına geri dönmeme riski altında olacağı tahmin edilmektedir (UNESCO, 2020). Uzaktan eğitim sürecinin; öğrencilerin okul bırakma oranlarında artışa ve yetersiz beslenmelerine, öğrencilerin çevrim içi derslere ulaşmada fırsat eşitsizliği yaşamaları nedeniyle oluşan sıkıntılara, sosyal izolasyona, öğrenmeyi ölçmede zorluklara, öğretmenler için stres ve karmaşıklığa (UNESCO, 2020), öğrenme kayıplarına, teknolojik becerilerindeki yetersizlikleri nedeniyle öğretmenlerin derste eksik kalmalarına, müfredatın uzaktan eğitime göre kurgulanmaması nedeniyle programdaki yetersizliklere (OECD, 2020) neden olduğu ortaya konulmuştur. Pandemi döneminde uzaktan eğitim süreci hakkında öğretim elemanlarının görüşlerini değerlendiren bir araştırmada; öğretim elemanlarının tamamı çevrim içi ders vermeyi sevmediklerini, çoğunluğu derse motive olamadıklarını, öğrencileri motive edemediklerini, öğrenci ile kolay iletişim kuramadıklarını ve uzaktan eğitimin etkili bir yol olmadığını

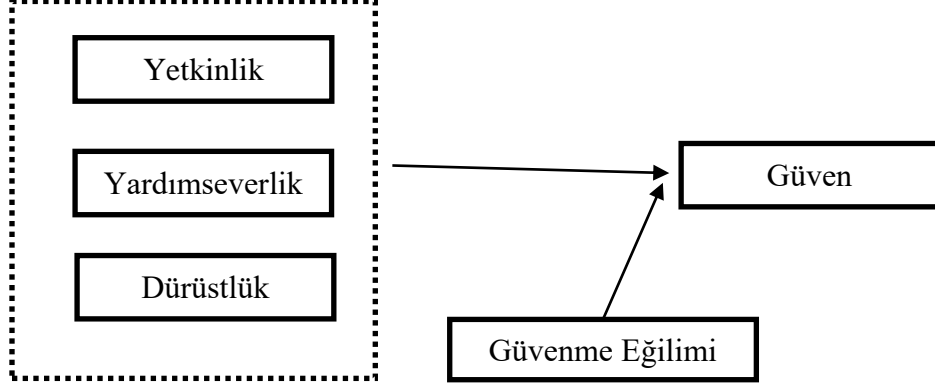
belirtmektedirler (Sayan, 2020). Bu tür bulgular uzaktan eğitimin etkililiğini yordamaktan uzak olsa da tarafların buna tam olarak hazır olmadıklarının bir göstergesi olarak görülebilir. Uzaktan eğitim bir takım pedagojik dezavantajlara sahip olsa da; açıklık, konuya hâkim olma, etkin iletişim kurabilme, derse hazırlanma gibi hususlar açısından örgün eğitime göre daha denetlenebilir bir süreç ortaya koymaktadır. Durak, Çankaya ve İzmirli (2020) Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim alanında yöneticilik yapanların veya çalışanların uzaktan eğitim sistemi hakkında görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonuçları incelendiğinde; katılımcıların çoğunluğunun öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sürecine hazır olmadıklarını ya da hazır olup olmadıklarından emin olmadıklarını belirtmişlerdir.

Tüzün ve Toraman (2021), öğrencilerin uzaktan eğitimden memnuniyetlerini etkileyen faktörler üzerine yaptıkları çalışmada; katılımcıların uzaktan eğitimden genel olarak memnun olmadıkları, baskın bir çoğunluğunun yüz yüze eğitimi farklı eğitim bileşenleri yönünden uzaktan eğitime tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Altuntaş vd. (2020)'nin yaptıkları çalışmada ise, pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitimin üniversite öğrencilerinin birbirleriyle olan sosyal ilişkilerini geliştirmemesine rağmen, teknik olarak yeteneklerini geliştirdiği için uzaktan eğitimi yararlı bulduklarını ifade etmişlerdir. Sarıtaş ve Barutçu (2020), üniversite öğrencilerinin pandemi döneminde uzaktan öğrenme süreci hakkında görüşlerini aldığı çalışmada; öğrencilerin pandemi nedeniyle çevrim içi öğrenme sürecine karşı olumlu tutum içinde yer aldıkları; ancak pandemi sonrası derslere çevrim içi mecrada devam etmek istemediklerini ortaya koymuştur. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan diğer bir çalışmada öğrencilerin; uzaktan eğitim sürecinde en çok fiziki çalışma ortamının ve iletişim araçlarının yetersiz kalması nedeniyle sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Akbal ve Akbal, 2020). Sahu (2020) çalışmada; üniversite öğrencilerinin pandemi sürecinde “derslerin yüz yüze yapılamaması”, “sınav belirsizliği”, “iletişim kısıtlılığı”, “mental sağlık”, “üniversiteden destek alma” konularında sıkıntılar yaşadıklarını ifade etmiştir. Türkiye’de yapılan çalışmada ise yukarıdaki sıkıntılara ilave olarak “üniversitenin alt yapı sorunları” da belirtilmiştir (Kürtüncü ve Kurt, 2020).

Bu sorunların ortaya konulması kadar, bu sorunların öğrencilerin eğitim sistemi hakkında düşüncelerini nasıl etkilediğini bilmek de önemlidir. Yukarıda sıralanan sorunların öğrencilerde eğitim sistemine olan güven algısını değiştirip değiştirmediği sorusu akıllara gelmektedir. Güven, insanları psikolojik olarak bir arada tutan, onlara emniyette oldukları duygusunu veren, insan ve örgüt eylemlerinin temelini oluşturan toplumsal bir yapıdır (Guistiniano ve Bolici, 2012). Fukuyama'ya göre güven; ortak normlara dayanan ve düzenli olarak, dürüst ve iş birliği içeren davranışların sergilendiği bir toplulukta, diğer üyelere yönelik olarak ortaya çıkan bir beklentidir (Fukuyama, 2000). Güven, herhangi bir kontrol etkisi olmaksızın çevremizdekilerin davranışlarının beklentilerimizi karşılayacak yönde gelişeceğine dair bir inanç duymamızdır (Mayer, Davis ve Schoorman, 1995). Kısaca güven, karşı tarafın eylemlerinin zararlı olmayacağına; hatta yararlı olacağına yönelik pozitif beklentimizdir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de yer alan güven duygusu, bireyin yaşamsal bir ihtiyacıdır. Güven duygusu, bireylerin aidiyeti ve problem çözme becerisi (Keleş, Özkan ve Bezirci, 2011) ile ilişkili görülmüştür. Robbins ve Judge (2012)'ye göre güven, bireyin işlerin nasıl şekilleneceğine dair olumlu beklentiler olması nedeniyle kendini savunmasız hâle getirmeye istekli olma durumudur. Bu savunmasız hâlde, bireyin güveninin yıkılması öncelikle performansı olumsuz etkilemektedir. Mayer ve diğerleri (1995), güveni sağlayan üç unsuru "yetkinlik (ability)", "yardımseverlik (benevolence)" ve "dürüstlük (integrity)" olarak sıralar. Yetkinlik; sahip olunan beceriler, yeterlilikler ve özellikler grubudur; bir tarafın belirli bir alanda nüfuz sahibi olmasını sağlar (Mayer vd., 1995). Başka araştırmacılar da yetkinliği güvenin bir unsuru olarak görmüştür (Jones, James, ve Bruni, 1975; Cook ve Wall, 1980; Sitkin ve Roth, 1993). Dürüstlük; doğruları, açıkça paylaşma, geçmiş davranışlar ve söylemler ile tutarlılık, paylaşılan ilkelere bağlılık ile ilgilidir (Mayer ve diğ., 1995). Butler ve Cantrell (1984), Hart, Capps, Cangemi, ve Caillouet (1986), Lieberman (1981) ve Fukuyama (2000) çalışmalarında dürüstlüğü bir güven boyutu olarak nitelendirmişlerdir. Yardımseverlik, karşıdakinin menfaatlerinin gözetilmesi ve iyilik algısıdır (Mayer vd., 1995). Larzelere ve Huston (1980) ile Solomon (1960) çalışmalarında yardımseverliği güvenin bir unsuru olarak ifade etmişlerdir.

Mayer ve diğ. (1995)'nin güven modeli Şekil 1'de görülmektedir. Araştırmacılar tarafından yetkinlik, yardımseverlik, dürüstlük ve bireyin güvenme eğilimi güven hissini ortaya çıkaran etmenler olarak ifade edilmiştir.

Şekil 1. Güven Boyutları (Mayer vd. [1995]'nin güven modelinden alınmıştır).

Öğrencilerin okula aidiyeti için güven önemli bir unsurdur. Öğrenciler öğrenme, başarı (Goddard ve diğ., 2001; Goddard, 2003) ve disiplin sorunlarının önlenmesi ve hafifletilmesi (Gregory ve Ripski, 2008) açısından öğretmenlere duydukları güvenden yararlanırlar; öğrenciler, öğretmenlerinin güvenilir ve yetkin davranacağına dair beklentilerine güvendiklerinde, öğrenme süreçlerine katılımları daha yüksektir (Zorkic, Micic, Cerovic 2021).

Bu araştırmanın amacı, pandemi döneminde eğitim süreç ve uygulamalarında meydana gelen değişimler bağlamında, üniversite öğrencilerinin eğitim sistemine olan güven duygularına ilişkin görüşlerini öğrenmektir. Eğitim sisteminin merkezini oluşturan öğrencilerin bu süreç hakkındaki fikirleri sürecin gidişatının bir de öğrenci bakış açısıyla nasıl görüldüğünü resmetmek açısından kıymetlidir.

YÖNTEM

Araştırmanın deseni

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin pandemi sürecinde eğitim sistemine güvenleri hakkındaki görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu açıdan araştırma, nitel araştırma yöntemi ve olgu bilim (fenomoloji) deseninde tasarlanmıştır. Olgu bilim deseni; farkında olduğumuz, ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmayı amaçlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Nitel araştırmada fenomenolojik yaklaşımın temel katkılarından biri, bireylerin deneyimlerini, dünyayı nasıl algılayıp, yorumladıklarını bizlere göstermesidir (Patton 1990).

Verilerin toplanması ve analizi

Araştırmacılar tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formu ile 20 üniversite öğrencisinin görüşlerine başvurulmuştur. Pandemi nedeniyle yüz yüze eğitime ara verilmesi nedeniyle öğrencilere görüşme soruları çevrim içi görüşme formu ile gönderilmiş ve cevapları alınmıştır. Araştırmada mülakatların yüz yüze yapılamaması sınırlılık olarak değerlendirilirken, araştırmacının katılımcılar ile etkileşim kurmaması nedeniyle araştırmacı etkisini ve yanlılığı azaltması güçlü yan olarak görülebilir. Patton (2014)'a göre nitel mülakatların temel prensibi katılımcıların sahip oldukları anlayışları kendi kelimeleri ile açıklayabilecekleri bir çatı sunmaktır.

İnandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık, teyit edilebilirlik

Erlanson, Harris, Skipper ve Allen (1993) nitel araştırmalar için iç geçerlik yerine inandırıcılık, dış geçerlik yerine aktarılabilirlik, iç güvenilirlik yerine tutarlık ve dış güvenilirlik yerine teyit edilebilirlik kavramlarının kullanılmasını önermektedir. Bu hususların sağlanabilmesi için birtakım stratejiler bulunmaktadır (Lincoln ve Guba, 1985; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada katılımcıların araştırma hakkında bilgilendirilmesi, araştırmaya gönüllü olarak katılmaları, görüşlerini yazmaları için uzun zaman verilmesi inandırıcılığı sağlamaya yönelik stratejilerdir. Aktarılabilirliği sağlamak amacıyla araştırma sürecinde yapılan eylemler ayrıntılı olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Veri toplama süreci ve analiz betimlenmiştir. Ayrıca verinin doğasına

sadık kalınarak aktarılmıştır. Tutarlılığın sağlanması için veriler benzer süreçle toplanmış ve sonuçlarla ilişki kurulmuş, ayrıca çalışma bir eğitim yönetimi uzmanı tarafından araştırma deseni, görüşme soruları, bulgular arasında tutarsızlık olup olmadığı yönünde incelenmiştir. Teyit edilebilirliğin sağlanması amacıyla, katılımcı görüşleri yorum yapılmaksızın gösterilmiş ve aynı eğitim yönetimi uzmanı tarafından veriler, tema ve kod tablosu incelenmiştir.

Etik kurallara uygunluk

Makalenin veri toplama sürecinde araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Başkent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler ve Sanat Araştırma Kurulu'nun 01 Eylül 2021 ve Sayı: 171622298-600-178 numaralı yazısı ile Etik Kurul onayı alınmış ve ilgili onay Ek'te sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmada öğrencilerin eğitim sistemine güven duygularını öğrenmek amacıyla güvene ilişkin kavramlara yönelik görüşlerinin derinlemesine ortaya koyulması amaçlanmıştır. Öğrencilerin görüşleri araştırmacılar tarafından incelenmiş ve kodlar ortaya çıkarılmıştır. Kodlar temalara ayrılmış, Mayer ve diğ. (1995)'nin güven modelinin boyutları olan, yetkinlik, yardımseverlik ve dürüstlük temaları ile birlikte güven teması ortaya çıkmıştır. Her bir tema ve altındaki kodlara ilişkin tablolar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Yardımseverlik Teması ve Kodlar

<i>Tema</i>	<i>Kodlar</i>	<i>n</i>
Yardımseverlik	Eğitim kararları menfaaimize değil	10
	Eğitim kararları menfaaimize	6
	Bu süreçte eğitim konusunda mağduriyet yaşadım	1
	Psikolojim olumsuz etkilendi	8
	Psikolojim iyiydi	6

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin eğitim sistemi hakkındaki görüşleri yardımseverlik teması altında birleşmiştir. Bu tema altında; eğitim kararları menfaatimize değil (n=10), eğitim kararları menfaatimize (n=6), bu süreçte eğitim konusunda mağduriyet yaşadım (n=1), psikolojim olumsuz etkilendi (n=8), psikolojim iyiydi (n=6) kodları toplanmıştır. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö. 15: *Uzaktan eğitimin menfaatimize verilmiş bir karar olduğunu düşünüyorum ancak uzaktan eğitimin uygulanma biçiminin öğrenci menfaatine uygun olduğunu düşünmüyorum.*

Ö.4: *Derslerimizi daha kolay geçmemizi sağlarken öğrenme eksikliği yaşadık.*

Ö.2: *Pandemi döneminde verilen hiçbir kararın bizim menfaatimize olduğunu düşünmüyorum.*

Ö. 18: *Sağlık her şeyden önemlidir. Kapalı olması doğru. Risk alınmaması doğru. Öğrenme kayıpları telafi edilir. Can kayıpları telafi edilemez.*

Ö.5: *Açıkçası devamlı evde kalmak ve insanlarla yüz yüze iletişim kurmamanın olumlu yanları olurken olumsuz yanları da oldu. Çünkü sosyal bir canlıyız ve tek başımıza her problemin altından kalkamıyoruz. Fakat içinde bulunduğumuz bu süreç sadece beni etkilemedi için açıkçası psikolojik olarak bir olumsuz etki olmadı diyebilirim.*

Ö.10: *Hiçbir şey anlayamıyorum ve başaramıyorum hissinden kurtulamıyorum. Beni motive edecek, birlikte moral bulabileceğim arkadaşlarım yanımda değil ya da görüşemiyoruz.*

Ö.12: *Menfaatimizin dikkate alındığını düşünmüyorum, çok yoğun olan programımız aynı şekilde devam ettiriliyor. Uyumlu şekilde gitmesi gereken teorik ve pratik derslerimiz senkronize şekilde verilemiyor. Yoğun programımıza bir de ödevler ekleniyor. Ne yazık ki evdeki tek sorumluluğumuz bunlar olmuyor ama bunun ne kadar anlaşıldığı konusunda endişelerim var.*

Tablo 2. Dürüstlük Teması ve Kodlar

<i>Tema</i>	<i>Kodlar</i>	<i>n</i>
Dürüstlük	Eğitim süreci hakkında yeterli düzeyde bilgilendirildik	8
	Eğitim süreci hakkında eksik bilgilendirildik	7
	Eğitime turizmden az önem veriliyor	3

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin eğitim sistemi hakkındaki görüşleri dürüstlük teması altında birleşmiştir. Bu tema altında; eğitim süreci hakkında yeterli düzeyde bilgilendirildik (n=8), eğitim süreci hakkında eksik bilgilendirildik (n=7), eğitime turizmden az önem veriliyor (n=3) kodları toplanmıştır. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö.7: (Eğitim süreci hakkında) gerekli bilgilendirmenin yapıldığını düşünmüyorum. Birçok açıklama son dakika açıklanmış olup. Bu da daha tedirginlik oluşturdu.

Ö.10. Sürekli açıklama yapacakları bir tarih vermek ve o gün de tekrar başka bir tarih vermekten ileri gidemedik. Özellikle uzaktan eğitimin yeni başladığı dönemlerde bir plan dâhilinde hareket edilemedi.

Ö.12. Herkesin merak ettiği birçok soru var, ülkece cevap alamıyoruz.

Ö.13: Pandemi dönemi bir anda geldiği için öğrencisi olduğum kurum, zamanında (eğitim süreci hakkında) bilgilendirmek için elinden geleni yaptı diye düşünüyorum.

Ö.16: Turizmin benden daha değerli olduğunu düşünüyorum. Üniversiteler bu sene açılmaya bile çalışılmadı.

Tablo 3. Yetkinlik Teması ve Kodlar

<i>Tema</i>	<i>Kodlar</i>	<i>n</i>
Yetkinlik	Eğitim nitelik olarak yeterli	9
	Eğitim nitelik olarak yetersiz	14
	Eğitim nicelik olarak yetersiz	5
	Eğitim nicelik olarak yeterli	4
	Eğitimin niceliği gerektiğinden fazla	7
	Uygulamalı dersler için uzaktan eğitim yetersiz	3
	Eğitim verimli değil	4
	Eğitim verimli	1

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin eğitim sistemi hakkındaki görüşleri yetkinlik teması altında birleşmiştir. Bu tema altında; eğitim nitelik olarak yeterli (n=9), eğitim nitelik olarak yetersiz (n=14), eğitim nicelik olarak yetersiz (n=5), eğitim nicelik olarak yeterli (n=4), eğitimin niceliği gerektiğinden fazla (n=7), uygulamalı dersler için uzaktan eğitim yetersiz (n=3), eğitim verimli değil (n=4), eğitim verimli (n=1) kodları toplanmıştır. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö.3: *(Eğitim) nicelik açısından fazla sayıda tutulmuştur birçok kurum tarafından ancak maalesef bunun niteliğe katkısı çok düşüktür. Tüm hayatın bilgisayar başından sürdürülmesi öğrencilerde ekran fobisi oluşturmaya başladı. Bir noktadan sonra derslere odaklanmak ve öğrenme etkisiz hale gelmeye başladı.*

Ö.18: *Nicelik Türkiye’de genelde sorun olmuyor. Bir şeyleri hemen sayısal olarak artırma becerimiz var. Kaliteye bakmadan, pek çok konuda olduğu gibi uzaktan eğitimde de biraz zayıf kaldık fakat yine de çok çabuk adapte olduk.*

Ö.17: *Daha az yoruluyorum, daha çok vaktim var, daha çok okuyorum ve bilimsel çalışmalar gerçekleştirebiliyorum. Dersleri kaçırırsam da tekrar izleyebiliyorum. Çevrim içi derslerde hocalar gayet sınıfta gibi anlatıyor, ödevler veriyor ve takip ediyorlar. Uygulamalı dersler için geçerli olmayabilir belki bu söylediğim. Onlarca kitap okuduk*

bu dönem, inceleme ve araştırmalarımız oldu yine. Kişinin kendi öğrenme çabasıyla da ilgili olduğu kanaatindeyim.

Ö.7: (Uzaktan eğitimin) verimsiz olduğunu düşünüyorum. Yüz yüze 3 saat olan bir dersin online eğitimde haftada 1 saat ekran başında nasıl verimli olur ki. Hocalar konuları yetiştirmek için bol bol ödev vs. yöntemlerine başvurmak zorunda kaldılar.

Ö.15: Derslerin çoğunda verimli ders dinleyebiliyorum. Ancak uzaktan eğitimde öğretmenlerin biz öğrencilere sürekli evdesiniz zaten diyerek verdikleri çok fazla ödev oluyor. Bu ödevleri yetiştirmeye çalışırken ders dinleme, derse katılma verimliliğim düşüyor ve çoğu zaman bilgisayar başından kalkmadığım arada bir nefes alacak molamızın dahi kalmamasına sebep oluyor.

Ö.1: Kesinlikle yeterince eğitim aldığımı düşünmüyorum, ilerleyen zamanlarda özellikle mesleğe atılma durumunda çok eksik hissedeceğim.

Ö.3: Derslerde gereğinden fazla ödev verilmesi öğrenmeye hizmet etmediği gibi öğrencilerde bıkkınlığa yol açmıştır.

Ö.9: (Uzaktan eğitimin) yüz yüze eğitimden farkı yoktu.

Ö.14: Nitelikli ve daha rahat bir eğitim alıyorum.

Tablo 4. Güven Teması ve Kodlar

Tema	Kodlar	n
Güven	Eğitim sistemine güvenim derinden sarsıldı	5
	Eğitim sistemine güvenmiyorum	3
	Eğitim sistemine inancım yok	3
	Eğitim sistemine güveniyorum	3
	Eğitimden soğudum	1

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin eğitim sistemi hakkındaki görüşleri güven teması altında birleşmiştir. Bu tema altında; eğitim sistemine güvenim derinden sarsıldı (n=5), eğitim sistemine güvenmiyorum (n=3), eğitim sistemine inancım yok (n=3), eğitim

sistemine güveniyorum (n=3), eğitimde soğudum (n=1) kodları toplanmıştır. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö.3: *Eğitim sistemine karşı zaten endişeler duyarken, pandemi dönemi maalesef eğitim sistemine yönelik güvenimi derinden sarsmıştır.*

Ö.4: *Eğitim sistemine güvensizlik duymuyorum. Derste slayt okuyan akademisyenler slaytı daha rahat okudular. Sistemin içinde olan bazı eğitimcilerin yetersizliklerini yeniden göz önüne çıkardı.*

Ö.7. *Geleceğe yönelik büyük bir kayıp yaşayacağımızı düşünüyorum. Etkisinin ülke açısından büyük kayıplara neden olacağını düşünüyorum.*

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonuçları incelendiğinde katılımcıların cevaplarının Mayer ve diğ. (1995)'nin güven modelinin boyutları olan, "yetkinlik", "yardımseverlik" ve "dürüstlük" temaları altında kategorize olduğu görülmektedir. "Yetkinlik" ve "dürüstlük" temasını Zorkic, Micic ve Cerovic (2021)'in de uzaktan eğitim ve güven konulu çalışmalarında kullandıkları güven boyutlarından. Yardımseverlik boyutu, güvenenin güvenilenin kendine karşı iyi niyeti veya olumlu niyetleri olduğuna inanma derecesi (Larzelere ve Huston, 1980; Whitener, Brodt, Korsgaard ve Werner, 1998) ile ilgilidir. Öğrenciler verdikleri cevaplarda pandemi sürecinde verilen eğitim kararlarının ve uygulamalarının onların faydasına olup olmadığı yönünde farklı görüşlere sahiptir. Çoğunluk, kararların ve uygulamaların menfaatlerine olmadığını düşündüğünü, mağduriyet yaşadıklarını ifade ederken, bir kısım öğrenci de kararların menfaatlerine uygun olduğunu ifade etmiştir. Serva, Fuller ve Mayer, (2005)'e göre kişi, ihtiyaçlarına değer verildiğini gösteren ve güvenini korumaya çalışan davranışları gördüğünde, daha çok güven duyacaktır. Pandemi dünyada ve Türkiye'de mevcut eğitim sistemlerinin eğitimin devamlılığını her koşulda sağlamak adına hazırlıksız olduğunu göstermiştir (Bozkurt ve Sharma, 200). Bu hazırlıksız durum Türkiye'de eğitim kararlarının yeniden verilmesini ve uygulanmasını sekteye uğratmıştır. Bu durum öğrencilerin kararları, menfaatlerine

görmemeleri sonucunu ortaya koymuş olabilir. Ancak bir kısım öğrenci de kararların menfaatlerine verildiğini, ancak uygulamaların menfaatlerine olmadığını ifade etmişlerdir. Buradan öğrencilerin öğretmenle yaptıkları sınıf içi eğitim uygulamalarını menfaatlerine algılamadıkları değerlendirilebilir. Zorkıç, Micic ve Cerovic (2021) uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciler arasındaki kişisel güven konusunda yaptıkları araştırmalarında öğretmenlerin öğrencilere sürekli iletişim kurarak destek olmalarının güven için önemine değinmişlerdir. Karaca ve Kelam (2020), yaptıkları çalışmalarında pandemi döneminde okul idarecileri ve öğretmenlerin uzaktan eğitim süresince öğrencilerin menfaatlerine odaklandıklarını, ancak yine de problemlerle karşılaştıklarını ve bu problemlerin yetki alanları dışında olduğunu ifade etmişlerdir.

Yetkinliğin güveni olumlu etkilemesi, güven duyan bireye yardım etmek için güvenilenin daha fazla kapasiteye sahip olduğu düşüncesinin sonucudur (Serva, Fuller ve Mayer, 2005). Öğrencilerin pandemi sürecinde eğitim karar ve uygulamalarının yetkinliği hakkında görüşleri de farklılaşmaktadır. Uzaktan eğitimini nitelik ve nicelik açısından yeterli olduğunu düşünen öğrenci ile benzer sayıda öğrenci eğitimin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Bu sonuca paralel olarak; Can (2020) çalışmasında pandemi döneminde uzaktan eğitimde sadece niceliğin değil niteliğin de önemli olduğunu, Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim sisteminin altyapı, erişim, güvenlik, içerik, tasarım, uygulama, kalite, mevzuat ve pedagojik açıdan güçlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin, uygulamalı dersler için uzaktan eğitiminin nitelik açısından yetersiz olduğuna ilişkin görüşleri de mevcuttur. Uzaktan eğitimin birçok avantajı vardır, uzaktan eğitim ile öğrenci zamanı etkin kullanabilmektedir. Bu yüzden uzaktan eğitim özellikle yükseköğretimde daha hızlı biçimde yaygınlaşan bir yöntem olarak kullanılmaktadır (Günter, Güneş ve Demir, s.56). Anderson (2003)'a göre yüksek düzeyde kaliteli eğitsel etkileşim ile anlamlı öğrenim deneyimleri uzaktan eğitim ile gerçekleştirilebilir. Hatta Russel (1999) yaptığı meta analizde eğitim teknolojileri doğru şekilde yapılandırıldığında yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim arasında fark olmadığını ortaya koymuştur. Ancak birçok eğitimci uzaktan eğitime katılan öğrencilerin yüz yüze eğitim kadar öğrenip öğrenmediklerini sorgulamaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde

öğretmen yetkinlikleri en çok tartışılan konulardandır. Araştırmaya katılan bazı öğrenciler kendi çabaları ile açığı kapatmaya çalıştıklarını ifade etmişler, bir kısım öğrenci öğretmenlerin yeterliliklerinin bu süreçte daha net açığa çıktığını belirtmişlerdir. Karaca ve Kelam (2020) çalışmalarında pandemi döneminde uzaktan eğitimde öğretmenlerin bazı teknik konulardaki yetkinliklerinin az olmasının aksaklıklara neden olduğu ifade etmişlerdir. Pandemi dönemi uzaktan eğitim tecrübeleri ışığında, Onyema ve diğ. (2020) yaptıkları çalışmada tüm eğitim kurumlarının, eğitimcilerin ve öğrencilerin, teknolojiyi benimseme ve eğitimde ortaya çıkan küresel eğilimler ve gerçekler doğrultusunda, dijital becerilerinin geliştirmesinin ihtiyacının altını çizmişlerdir. Zorkic, Micic ve Cerovic (2021) çalışmalarında öğretmenlerin yeterliliklerindeki eksikliğin öğrencilerin güvenini azalttığını ifade etmişlerdir.

Zorkic, Micic ve Cerovic (2021)'e göre dürüstlük uzaktan eğitim sürecinde hem eğitimcilerin hem de öğrencilerin ihtiyaç duyduğu bir ahlaki durumdur. Öğrencilerin bu süreçteki uygulamalara yönelik dürüstlük teması hakkındaki görüşleri incelendiğinde; eğitim süreçleri hakkında yapılan bilgilendirmelerin yetersiz olduğu yönünde görüşler fazladır. Öğrencilerin kendilerini yakından etkileyen eğitim süreci ile ilgili açık ve anlaşılır bilgiye sahip olmadıklarını, ayrıca sosyal medya (twitter) üzerinden yapılan bilgilendirmeleri eleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Karaca ve Kelam (2020) yaptıkları çalışma sonuçlarında; Covid-19 gölgesinde uzaktan eğitim sürecinin öğrencileri olumsuz etkilediğini, onlarda eğitim kaygıları oluşturduğunu, öğrenci kaygılarını gidermek için özel bir ilgi ve çabanın sürekli olarak gösterilmesi gerektiğini, bu süreçte öğrencinin çok iyi bilgilendirilmesinin gerektiğini ve bu sorumlulukların okul idaresi ile koordineli çalışan öğretmenler tarafından yürütülmeye çalışıldığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin birçoğu uzaktan eğitim sürecinde psikolojilerinin olumsuz etkilendiğini ifade etmiştir. Birçok ülkede eğitimin sekteye uğraması gençler ve çocuklar üzerinde olumsuz davranışlara neden olmuştur. Çin'de yapılan bir çalışmada üniversite öğrencilerinden özellikle ekonomik nedenler ve internete erişim kısıtlılığı nedenleri ile uzaktan eğitim sürecinde anksiyete yaşadıkları ortaya konulmuştur (Cao vd., 2020). Yine araştırma sonuçları, eğitim sürecindeki belirsizlikler nedeniyle kendini koruma

kaygısının öğrencilerin derslere odaklanmasını zorlaştırdığını ve öğrencilerin psikolojilerini olumsuz etkilediğini göstermektedir (Cao vd., 2020; Lee, 2020; Wang, Cheng, Yue, ve McAleer, 2020). Görüşme yapılan öğrencilerden biri intiharı düşündüğünü, bir diğeri ise ilaç kullanmaya başladığını ifade etmiştir. Khan, Ratele ve Aredse (2020) tarafından pandeminin doğası gereği insanları intihara bile sürükleyebilecek bir şekilde kaygı düzeyini arttırdığı ifade edilmiştir.

Son olarak öğrencilerin eğitim sistemine güven duygularına ilişkin görüşleri incelendiğinde pandemi döneminde eğitim sistemine olan güvenlerinin derinden etkilendiğine ilişkin görüşleri dikkat çekmektedir. Öğrencilerden bir kısmı var olan güvensizliklerinin bu süreçte arttığını ifade etmişlerdir.

Öneriler

Araştırma sonuçları incelendiğinde şu önerilerin ortaya konulmasında fayda görülmüştür;

1. Öğrencilerin eğitim süreç ve uygulamalarındaki değişimler hakkında zamanında ve şeffaf bilgilendirilmeleri,
2. Öğrencilerin formal kaynaklar kullanılarak yetkin kişilerce bilgilendirilmeleri,
3. Öğrencilerin görüş ve fikirlerinin alınarak sürece dâhil edilmeleri onların güven duygularını kuvvetlendirebilecektir.

Ayrıca pandemi sürecinde hazırlıksız olunan değişimlere adaptasyonun zorluğu değerlendirilerek benzer bir kriz sürecine hazırlıklı olmak için, öğrenilen tecrübeler ile her an uzaktan eğitime geçilecekmiş gibi üniversitelerin zihnen ve fiziken hazır olması ve uzaktan eğitimi sürdürülebilir kılmak için uzaktan eğitim birimi teşkil etmeleri önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbal, H., & Akbal, H. İ. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile ilgili yaşanan sorunların öğrenci bakış açısına göre AHP yöntemi ile incelenmesi. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(22), 533-546.
- Altuntaş, Y. E., Başaran, M., Özeke, B., & Yılmaz, H. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde üniversite öğrencilerinin yüksek öğretim kurumlarının uzaktan eğitime yönelik stratejilerine ve öğrenme deneyimlerine ilişkin algı düzeyleri. *Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları Dergisi*. 3(2).
- Anderson, T. (2003). Getting the mix right again: An updated and theoretical rationale for interaction. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 4(2). <https://doi.org/10.19173/irrodl.v4i2.149>
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), i-vi. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3778083>
- Butler Jr, J. K., & Cantrell, R. S. (1984). A behavioral decision theory approach to modeling dyadic trust in superiors and subordinates. *Psychological Reports*, 55(1), 19-28.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamalar, *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Research*, 287, 112934. <http://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112934>
- Cook, J., & Wall, T. (1980). New work attitude measures of trust, organizational commitment and personal need non-fulfilment. *Journal of occupational psychology*, 53(1), 39-52.
- Daniel, S.J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Durkeim, E. (2016). *Eğitim ve sosyoloji*. (Çev: Ergenekon, P.), Pinhan Yayıncılık.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). COVID-19 pandemi döneminde Türkiye’deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Erlanson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L., & Allen, S. D. (1993). *Doing naturalistic inquiry: A guide to methods*. Sage.

- Fukuyama, F. (2000). *Büyük çözümler*, (Çev. Avcı, Z. & Aydemir, A. T.), Sabah Kitapları, İstanbul.
- Giustiniano, L., & Bolici, F. (2012). Organizational trust in a networked world: analysis of the interplay between social factors and information and communication technology. *Journal of Information, Communication and Ethics in Society*.
- Goddard, R. D. (2003). Relational networks, social trust, and norms: A social capital perspective on students' chances of academic success. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 25(1), 59–74. <https://doi.org/10.3102/01623737025001059>
- Goddard, R. D., Tschannen-Moran, M., & Hoy, W. K. (2001). A multilevel examination of the distribution and effects of teacher trust in students and parents in urban elementary schools. *The Elementary School Journal*, 102(1), 3–17. <https://doi.org/10.1086/499690>
- Gregory, A., & Ripski, M. B. (2008). Adolescent trust in teachers: Implications for behavior in the high school classroom. *School Psychology Review*, 37(3), 337–353. <https://doi.org/10.1080/02796015.2008.12087881>
- Günter, T., Güneş, E. Ö., & Demir, E. O. (2012). Türkiye'deki meslek yüksekokullarında uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(1), 54-62.
- Larzelere, R. E., & Huston, T. L. (1980). The dyadic trust scale: toward understanding interpersonal trust in close relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 42, 595–601.
- Whitener, E. M., Brodt, S. E., Korsgaard, M. A., & Werner, J. M. (1998). Managers as initiators of trust: an exchange relationship framework for understanding managerial trustworthy behavior. *Academy of Management Review*, 23, 513–530.
- Hart, K. M., Capps, H. R., Cangemi, J. P., & Caillouet, L. M. (1986). Exploring organizational trust and its multiple dimensions: A case study of General Motors. *Organization Development Journal*, 4(2), 31-39.
- Jones, A. P., James, L. R., & Bruni, J. R. (1975). Perceived leadership behavior and employee confidence in the leader as moderated by job involvement. *Journal of Applied Psychology*, 60(1), 146.
- Karaca, Ş., & Kelam, D. (2020). Covid-19 gölgesinde uzaktan eğitim hizmet kalitesinin incelenmesi. *Sivas Interdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi*, (5), 7-18.
- Keles, H. N., Ozkan, T. K., & Bezirci, M. (2011). A study on the effects of nepotism, favoritism and cronyism on organizational trust in the auditing process in family businesses in Turkey. *International Business & Economics Research Journal (IBER)*, 10(9), 9-16.
- Khan, A. R., Ratele, K., & Arendse, N. (2020). Men, suicide, and Covid-19: Critical masculinity analyses and interventions. *Postdigital Science and Education*, 1-6. <https://doi.org/10.1007/s42438-020-00152-1>

- King, E. M. (2011). Education is fundamental to development and growth: Keynote address at education world forum. In *The World Bank, QE2 Conference Center, London*.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). COVID-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Larzelere, R. E., & Huston, T. L. (1980). The dyadic trust scale: Toward understanding interpersonal trust in close relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 595-604.
- Lee, J. (2020). Mental health effects of school closures during Covid-19. *The Lancet Child and Adolescent Health*, 395, 912-20.
- Lieberman, J. K. (1981). *The litigious society*. Basic Books, Inc.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Mayer, R. C., Davis, J. H., & Schoorman, F. D. (1995). An integrative model of organizational trust. *Academy of management review*, 20(3), 709-734.
- OECD (2020). A framework to guide an education response to the COVID-19 pandemic of 2020, <https://oecdeditoday.com/coronavirus-education-digital-tools-for-learning/>
- Onyema E. M. , Eucheria N. C. , Obafemi F. A. , Sen S. , Atonye F. G. , Sharma A. ve Alsayed A. O. , (2020), Impact of coronavirus pandemic on education, *Journal of Education and Practice*, 11(13), 108-121
- Robbins, S. P., & Judge, T. (2012). *Essentials of organizational behavior*. Prentice Hall.
- Russel, T. L.(1999). The no significant difference phenomenon as reported in 355 research reports, summaries and papers. USA: North Carolina State University
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. SAGE Publications, inc.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Sahu, P. (2020). Closure of universities due to coronavirus disease 2019 (COVID-19): Impact on education and mental health of students and academic staff. *Cureus*, 2019(4), 4-9. <http://doi.org/10.7759/cureus.7541>
- Sarıtaş, E.,& Barutçu, S. (2020). Öğretimde dijital dönüşüm ve öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluğu: Pandemi döneminde Pamukkale Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 11(1), 5-22.
- Sayan, H. COVİD-19 (2020). Pandemi sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 11(42), 100-122.

- Serva, M. A., Fuller, M. A., & Mayer, R. C. (2005). The reciprocal nature of trust: A longitudinal study of interacting teams. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, 26(6), 625-648.
- Sitkin, S. B., & Roth, N. L. (1993). Explaining the limited effectiveness of legalistic “remedies” for trust/distrust. *Organization science*, 4(3), 367-392.
- Solomon, L. (1960). The influence of some types of power relationships and game strategies upon the development of interpersonal trust. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 61(2), 223.
- Tüzün, F., & Toraman, N. Y. (2021). Pandemi döneminde uzaktan eğitim memnuniyetini etkileyen faktörler. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(3), 822-845.
- UNESCO (2020). Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond. <https://www.un.org/development/desa/dspd/wpcontent/uploads/sites/>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Ankara: Seçkin
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) (2020). Basın açıklaması, <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/>
- Wang, C., Cheng, Z., Yue, X.-G., & McAleer, M. (2020). Risk Management of COVID-19 by universities in China. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(2), 36. <http://doi.org/10.3390/jrfm13020036>
- Zorkić, T. J., Mičić, K., & Cerović, T. K. (2021). Lost Trust? The Experiences of Teachers and Students during Schooling Disrupted by the Covid-19 pandemic. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(Sp. Issue), 195-218.

ORCID

Servet ÖZDEMİR <https://orcid.org/0000-0001-7870-9632>

Hatice TURAN <https://orcid.org/0000-0002-7335-5019>

SUMMARY

Purpose

The Covid 19 epidemic, which emerged at the end of 2019, brought about compulsory changes in living habits all over the world. Due to the Covid 19 pandemic, schools were closed almost all over the world in the spring semester of the 2019-2020 academic year and restrictions were imposed at various levels. In Turkey, with the statement made by the Ministry of Health on March 11, 2020, schools were temporarily closed as of March 25, 2020. Research studies have revealed that college students have problems in many subjects, especially "the inability to conduct classes face to face", "exam uncertainty", "communication limitation", "mental health", "support from the university" and "university's infrastructure problems" during the pandemic process. As well as identifying these issues, it is important to know how these issues affect students' thinking about the education system. The question comes to mind whether the problems listed above change the perception of trust in the education system in students. The purpose of this research is to learn the opinions of university students about their feelings of trust in the education system in the context of the changes in the education process and practices during the pandemic period.

Method

The research was designed in qualitative research method and phenomenology pattern. The opinions of 20 university students were consulted with the semi-structured interview form created by the researchers. Due to the suspension of face-to-face education due to the pandemic, interview questions were sent to the students via an online interview form and their answers were received.

Results

When the results of the research are examined, it is seen that the answers of the participants are categorized under the dimensions of the trust model of Mayer et al. (1995) such as benevolence, ability, integrity. Students' views on the education system are united under the themes of benevolence, ability, integrity and trust by researchers. Under the theme of benevolence; the codes "educational decisions are not for our benefit", "educational decisions are for our benefit", "I experienced victimization in education during this process", "my psychology was negatively affected", "my psychology was good" were collected. Under the theme of integrity; the codes "we are adequately informed about the education process", "we are poorly informed about the education process", "education is given less importance than tourism" were collected. Under the theme of ability; "education is qualitatively adequate", "education is insufficient in quality", "education is insufficient in quantity", "education is sufficient in quantity", "the quantity of education is more than necessary", "distance education is insufficient for applied courses", "education is efficient", "training is not efficient" codes were collected. Under the theme of trust; Codes such as "my trust in the education system has been deeply shaken", "I do not trust the education system", "I do not believe in the education system", "I trust the education system", "I am cold in education" were collected.

Conclusion and Discussion

Students have different views on whether educational decisions made during the pandemic process help them. While they mostly stated that they thought it was not in their interests and that they experienced victimization, some students stated that the decisions were in their interests. Students' opinions about the ability of education policies and decisions during the pandemic process also differ. Here, it is also given the opinion that distance education is insufficient in terms of quality for applied courses. When the opinions of the students in the context of integrity regarding the practices in this process are examined, there are many opinions that the information about the education processes is insufficient. Finally, when the students' views on their feelings of trust in the education system are examined, it is noteworthy that their trust in the education system was deeply affected during the pandemic period.

EK 1. Etik Kurul Onay Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.09.2021-59386

Sayı : E-62310886-605.99-59386
Konu : Etik Kurul İzni(Prof. Dr. Servet Özdemir
ve Dr. Öğr. Üyesi Hatice Turan) Hk.

08.09.2021

EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 18.08.2021 tarih ve 54594 sayılı yazınız.

Fakülteniz Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim üyeleri, Prof. Dr. Servet Özdemir ve Dr. Öğretim Üyesi Hatice Turan'ın "Pandemi Sürecinde Öğrencilerin Eğitim Sistemine Güvenleri Hakkındaki Görüşleri" başlıklı çalışmalarını değerlendirilmiş ve bilgilerimize ekte sunulmuştur.

Prof. Dr. M. Abdülkadir VAROĞLU
Kurul Başkanı

Ek: Değerlendirme Formu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : B554E53E24 Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/baskent-universitesi-etys>
Başkent Üniversitesi Başkent Kampüsü Fethi Selma Mahallesi Edişehir Yolu 18. Km 06790 Belge için: Gamze SONBAY
Belgeyi güvenli elektronik imza ile imzalamıştır. Koordinatör
Telefon No:0 312 246 67 40 Faks No:0 312 246 66 05
e-Posta: adk@baskent.edu.tr İnternet Adresi: www.baskent.edu.tr
E-Posta Adresi: baskentuniversitesi@b07.ksp.tr Telefon No: 246 66 66 / 2078

Sayı : 17162298.600-178
Konu : Bilimsel Çalışma

1 EYLÜL 2021

İlgili Makama

Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim üyeleri, Prof. Dr. Servet Özdemir ve Dr. Öğretim Üyesi Hatice Turan'ın "Pandemi Sürecinde Öğrencilerin Eğitim Sistemine Güvenleri Hakkındaki Görüşleri" başlıklı çalışmaları değerlendirilmiş ve yapılmasında bir sakınca olmadığı tespit edilmiştir. Bilgilerinize saygılarımızla sunarız.

Baskent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler ve Sanat Araştırma Kurulu

Ad, Soyad	Değerlendirme	İmza
Prof. Dr. M. Abdülkadir Varoğlu	Olumlu/ Olumsuz	
Prof. Dr. Kudret Güven	Olumlu/Olumsuz	
Prof. Ali Sevgi	Olumlu/Olumsuz	
Prof. Dr. Işıl Bulut	Olumlu/Olumsuz	
Prof. Dr. Sadegül Akbaba Altun	Olumlu/ Olumsuz	
Prof. Dr. Can Mehmet Hersek	Olumlu/ Olumsuz	
Prof. Dr. Özcan Yağcı	Olumlu/Olumsuz	

Prof. Dr. Sadegül Akbaba Altun, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim üyeleri, Prof. Dr. Servet Özdemir ve Dr. Öğretim Üyesi Hatice Turan'ın "Pandemi Sürecinde Öğrencilerin Eğitim Sistemine Güvenleri Hakkındaki Görüşleri" başlıklı çalışmalarının yapılabileceği görüşündeler.